
SMARTDOG TESTIRAPORTTI

smart**DOG**
TUNNE KOIRASI

TESTI PVM: 11.1.2020 PAIKKA: Vainuvoima, Turku

KOIRA: Flatts Happy Lovergirl, Rita

ROTU: sileäkarvainen noutaja

TESTAAJA: Elisa Reunanen

KOKONAISARVIO TESTIN PERUSTEELLA

Rita on avoin ja ystävällinen koira, joka tutustuu rauhallisesti uuteen tilaan. Koira on testissä erittäin hyvin motivoitunut ruuasta, ja se keskittyy tehtäviin erinomaisesti koko testin ajan. Sylinteritestissä Ritalla on erittäin hyvä itsehillintä. Rita lukee erittäin hyvin ihmisen eleitä, mutta ei ole niillä johdettavissa harhaan (huijaus-osio). Koira ymmärsi kaikkia testattuja eleitä, ja virheet johtuvat enemmänkin herpaantumisesta. Tilaan liittyvä ongelmanratkaisu, V-aita, oli Ritalle melko helppo ja koira ratkaisi myös loogisen päättelyn tehtävän, joka on testin vaikein: Rita ymmärtää tehtävän alusta asti 100 % oikein, johon yltää vain noin 4 % koirista. Rita on mahdottomassa tehtävässä ehdottomasti enemmän ihmiseen tukeutuva ongelmanratkaisija. Muistitehtävässä Rita muistaa kaikki neljä toistoa oikein, mikä on harvinainen ja erinomainen suoritus. Koira on koko tehtävän ajan keskittynyt ja rauhallinen. Sosiaalisen oppimisen tehtävässä Rita ei paina namiautomaatin nappia: koiran motivaatio ruokaa kohtaan alkaa laskea, ja laite myös jännittää sitä hieman. Rita on koko testin ajan harkitsevainen ja miettii tarkasti, mitä tekee, esimerkiksi haastavammissa eleissä se hidastaa vauhtiaan hieman. Ritalla on testissä useita vahvuuksia - sillä on erittäin hyvä itsehillintä ja eleidenlukukyky, erinomainen muisti ja kykyä loogiseen päättelyyn.

YKSITTÄISET OSA-ALUEET

ITSEHILLINTÄ

Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio ja käyttäytymismalli, helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästyks onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla hyväkin harrastuskoira - toisaalta arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoira lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, tällaiset koirat eivät välttämättä ole parhaita yksilöitä.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä ja toisinaan impulsiivisuus ilmenee myös V-aita testissä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, että koira saikin nähdä palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi.

Sylinteritesti ei aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on usein yhteydessä koiran aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin.

KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:

Ritalla on erinomainen itsehillintä ja impulssikontrolli sylinteritestissä. Sylinteritestissä koira toimii siten, kuin se juuri oppi edellisessä osiossa, (nami otetaan avoimesta päästä) eikä palkkio näköärsyksenä häiritse koiraa. Aikaisemmissa tutkimuksissa koirilla sylinteritestin onnistumisprosentti on ollut keskimäärin 79 % ja susilla 77 % - Ritalla tämä oli 90 %.

ELEET

Eleiden lukukyky - osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut todennäköisesti eroavat toisistaan siinä miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ihmisen kanssa työhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla.

KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:

Rita lukee ihmisen kommunikointia erittäin hyvin saaden 87 % oikein ELEET osiosta. Hyvin harva ylittää täysin virheettömään suoritukseen tässä osuudessa. Rita ymmärsi kaikkia testattuja eleitä, ja virheet johtuvat enemmänkin vain pienestä keskittymisen herpaantumisesta pitkässä tehtävässä. Testi vaatii myös hyvää keskittymiskykyä, ja koirallasi on myös tämä ominaisuus vahvana.

ONGELMANRATKAISU - V-AITA

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V-aidan sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä poispäin palkkiosta, koiran on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta poispäin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20–40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:

Rita ratkaisee tehtävän nopeasti 34 sekunnissa. Koira pyytää jonkin verran apua ihmiseltä, mutta ratkaisee tehtävän lopulta itse.

ONGELMANRATKAISU - MAHDOTON TEHTÄVÄ

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisun strategiaa - itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Tehtävä on aluksi helppo, mutta muuttuu mahdottomaksi ratkaista. Koiran tapaa ratkaista ongelma tarkkaillaan kahden minuutin ajan. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi. Pääosin itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä itsenäisesti ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin, kun koiralta vaaditaan ohjattavuutta ja sitä, että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Ihmiseen kohdistettu katse kertoo myös koiran yhteistyöhalukkuudesta. Koulutuksella pystytään vaikuttamaan jonkin verran ongelmanratkaisu -strategiaan, esim. koiralla pystytään vahvistamaan ohjaajan apuun luottavaa strategiaa, tekemällä yhteistyö ihmisen kanssa kannattavaksi. Mikäli koira hylkää rasian pitkäksi aikaa, kertoo se joko siitä, ettei rasiassa oleva palkkio ole tavoittelemisen arvoinen koiran näkökulmasta (ei jaksa ponnistella sen eteen paljontaan), tai että muut asiat kiinnostavat enemmän.

KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:

Aluksi Rita tekee jonkin verran itsenäistä työtä (9 %) mutta vaihtaa nopeasti strategiaa ja pyrkii ratkaisemaan mahdottoman tehtävän lähes yksinomaan ihmisiltä apua pyytäen (91 %). Rita pyytää apua sekä ohjaajalta että testajaalta istumalla ja ottamalla katsekontaktia. Koira ei missään vaiheessa hylkää tehtävää.

MUISTI JA LOOGINEN PÄÄTTELY

Tämä tehtävä osio sisältää testin vaikeimman tehtävän. Loogisen päättelyn tehtävässä koiran on pääteltävä tyhjän astian perusteella palkkion sijainti (negaation kautta). Tämä on erittäin haastava koiralle, ja suuri osa koirista kiinnostuu tyhjästä astiasta sen vuoksi, että siihen kosketaan viimeiseksi. Koiran omaa päättelykykyä vaikeuttaa koiran herkkyyys ohjaajan eleille ja kommunikoinnille - eli tässä tehtävässä testajan viimeksi koskettava astia saattaa olla koiralle houkuttelevin, vaikka se on tyhjä. Vain noin 30 % koirista ymmärtää tehtävän. **KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:** Rita ymmärtää selvästi loogisen päättelyn tehtävän - 100 % oikein on erittäin harvinainen tulos, vain 4 % testatuista koirista yltää tähän suoritukseen! Se tarkoittaa, että koirasi ymmärtää ongelman ja ilmiön sen takana. Tällaisen kyvyn omaava koira pystyy uudessa tilanteessa ratkaisemaan ongelmia, vaikka ei ole niitä aikaisemmin kohdannut. Koirasta riippuen saattaa olla, että tällainen koira turhautuu helppoihin harjoituksiin.

Toiset koirat luottavat ihmisen vihjeisiin ja eleisiin suunnattomasti, ja muisti vs osoitus - tehtävä mittaa tätä (tietokannassa nimellä: vihje vai oma päättely). Testaaja vihjaa

koiralle namin ”väärän” sijainnin. Tässä vaikuttaa osittain koulutus. **KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:** Koira ei hämätty tässä tehtävässä ”väärillä” testaajan vihjeillä, vaan se päätteli itse näkemänsä perusteella missä palkkio on, eikä antanut osoitusten häiritä. Suurin osa koirista ei seuraa testaajan väärää vihjetä, vaan menee sinne, minne namin näki menevän.

Muistin kesto -tehtävässä koiran täytyy muistaa tarkalleen kohteen sijainti lähellä toisiaan sijaitsevasta kolmesta astiasta minuuttien odottelun jälkeen. Muisti- tehtävässä pisin aikaviive oli 2min 30s - käytännössä koiran muisti on paljon pidempi kuin tämä, ja se saattaa muistaa useita kuukausia, jopa vuosia tiettyjä asioita ja paikkoja - näin pitkiä viiveitä on vain hankala testata testiolosuhteissa, ja siksi vaikeus tehtävässä luotiin kolmella samankaltaisella muistipaikalla. Tehtävä on vaikea, koska samanlaisia astioita on kolme ja ne ovat lähellä toisiaan. Koiran näköyhteys peitettiin - tämä siksi, että mikäli koira pitää katsekontaktin astiaan kokoajan, tehtävä ei mittaakaan muistia, joka tarkoittaa asian palauttamista uudelleen mieleen. Testissä oikein muistaminen vaatii, että koira käsittelee spatiaalista tietoa (oikean purkin sijainti), painaa sen mieleensä, sekä noutaa tiedon tietyn aika viiveen jälkeen. **KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA:** Rita muisti oikein kaikki neljä aikaa (1min, 1min30s, 2min ja 2min 30s) mikä on erinomainen ja kohtuullisen harvinainen suoritus - pieni osuus testatuista koirista saa kaikki oikein. Testi vaatii paitsi hyvää muistia myös kykyä keskittyä ja kykyä odottaa, ja Rita olikin koko tehtävän ajan hyvin rauhallinen ja keskittynyt. Muisti on yksi oppimisen tärkeimpiä edellytyksiä. Keskimäärin koirat muistavat tässä tehtävässä 2 aikaa oikein.

SOSIAALINEN OPPIMINEN

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim. ”Do as I do” koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä koiran spontaania mallista matkimista testattiin laitteella, jossa testaaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa puuhastella laitteen kanssa.

KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA: Rita ei paina oikeaa nappulaa 3 min kuluessa. Koira odottaa testaajan / ohjaajan apua tilanteeseen, eikä innostu itse yrittämään tehtävän ratkaisua. Koira saattaa myös hieman jännittää laitetta ja sen antamaa äänimerkkiä.

AKTIIVISUUS: Koiran aktiivisuus mitattiin testissä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen aktiivisuuden keskiarvon. Koiran aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan. Testattujen koirien välillä on paljon eroa siinä, miten aktiivisia ne ovat testissä. Aktiivisuus käyttäytymisominaisuutena on yleensä hyvin voimakkaasti periytyvä ominaisuus, mutta se voi vaihdella paljon tilannekohtaisesti. Esim. vilkaskin koira saattaa olla hyvin rauhallinen uudessa tilanteessa, mikäli se kokee tilanteen pelottavana tai mikäli se rauhoittuu keskittymään tehtäviin.

KOIRASI KÄYTTÄYTYMINEN OSIOSSA: Koirasi aktiivisuus testissä oli 19. Tietokannassa voit verrata koirasi aktiivisuutta saman rotuisten sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon.

Löydät koirasi tulokset myös tietokannasta, jossa voit vertailla koirasi tuloksia rodun keskiarvoon, sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon jatkuvasti päivittyvässä tietokannassa www.smartdog.fi. Mikäli sinua kiinnostaa vertailla useiden eri rotujen keskiarvoja smartDOG tehtävissä tai nähdä TOP5 rodut listauksia eri osaluissa, voit ostaa BreCo tietokantaan asiakashintaan lisenssin kirjautumalla ensin smartDOG tietokantaan.

Kiitos kun ostit smartDOG testin! Haluamme kehittää jatkuvasti palveluamme, jotta se vastaa mahdollisimman hyvin koiranomistajan tarpeita ja otamme vastaan mielellään palautetta katriina@smartdog.fi!

Käy myös tykkäämässä smartDOGin Facebook sivustosta, ja saat tietoa tulevista luennoista, POP UP testeistä sekä uusista tutkimuksista <https://www.facebook.com/smartdogky/>.

